

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор НРЗВО «Кам'янець-
Подільський державний інститут»

Мар'ян ТРИПАК

Наказ № 156 від «28» червня 2024 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЦЕНТР ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»**

Розглянуто і схвалено на засіданні
Вченої ради інституту
Протокол
від «28» червня 2024 р. №11

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане Положення про центр підтримки студентів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (далі - Положення) розроблено у відповідності до вимог чинного законодавства України, Статуту Інституту.

1.2. Центр підтримки студентів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (далі - Центр) – це структурний підрозділ Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (далі - Інститут) створений для забезпечення рівного доступу до освіти всіх студентів, у тому числі студентів з інвалідністю згідно чинного законодавства та з метою реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

1.3. Положення визначає основні завдання і зміст діяльності Центру.

1.4. Центр підпорядковується безпосередньо Ректору Інституту, який здійснює координацію і контроль за його діяльністю.

1.5. У своїй діяльності Центр керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативними актами Кабінету Міністрів України, нормативно-директивними документами Міністерства освіти і науки України, Статутом Інституту, цим Положенням, рішеннями та наказами Ректора Інституту, що стосуються діяльності Центру.

1.6. Центр очолює керівник, який призначається на посаду і звільняється з неї ректором Інституту відповідно до законодавства України про працю.

1.7. Структура та чисельність працівників Центру затверджуються ректором Інституту за поданням керівника Центру, в межах структури та чисельності працівників Інституту.

1.8. Центр взаємодіє із Міністерством освіти і науки України та його підрозділами; Департаментом освіти і науки, молоді та спорту Хмельницької обласної державної адміністрації; структурними підрозділами Інституту, зокрема Відокремленим структурним підрозділом Кам'янець-Подільський фаховий коледж Інституту, факультетами та відділами Інституту, інклюзивно-ресурсними центрами тощо.

1.9. Створення, припинення діяльності, реорганізація та ліквідація Центру здійснюється у встановленому чинним законодавством порядку.

2. ЗАВДАННЯ ЦЕНТРУ

2.1. Метою роботи Центру є реалізація освітньої політики держави з питань підтримки осіб з особливими освітніми потребами в системі вищої освіти в умовах безбар'єрного середовища.

2.2. Основні завдання Центру:

консультування та методологічна підтримка щодо доступності, відповідності та прийнятності освітніх програм для всіх учасників освітнього процесу;

моніторинг та організація доступності під час вступу та здачі іспитів з використанням всіх необхідних технічних засобів;

забезпечення додаткових послуг з інтеграції отримувачів послуг та додаткового навчання з фінансової, цифрової грамотності, сексуальної та громадянської освіти, техніки орієнтування на місцевості;

забезпечення соціального супроводу та психологічної підтримки.

2.3. Здійснення основних завдань діяльності Центру спрямоване на забезпечення рівного доступу до освіти всіх студентів, у тому числі студентів з особливими освітніми потребами/ інвалідністю згідно чинного законодавства.

2.4. Діяльність Центру здійснюється за такими **основними напрямками:**

забезпечення технічним супроводом студентів у процесі навчання адаптованим технічним обладнанням відповідно до потреб студентів;

здійснення педагогічного супроводу студентів шляхом впровадження сучасних педагогічних технологій, електронних дистанційних курсів, використання вебресурсів, забезпечення навчально-методичними матеріалами;

підвищення рівня компетентності викладачів/методистів усіх структурних підрозділів Інституту щодо розуміння потреб студентів з інвалідністю, підготовки та проведення лекційних, практичних та семінарських занять з урахуванням потреб та можливостей студентів;

підвищення рівня обізнаності громадськості про осіб з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, попередження дискримінації, формування позитивного ставлення до таких людей.

3. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З ІНШИМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ІНСТИТУТУ

3.1. Свою практичну діяльність Центр здійснює у тісній взаємодії зі структурними підрозділами Інституту та Фахового коледжу, а також іншими установами та організаціями з питань, які належать до компетенції Центру.

3.2. З навчальним відділом, факультетами, фаховим коледжем з питань:

створення інклюзивного освітнього середовища, а саме формування груп з інклюзивною формою навчання та організацією в них освітнього процесу, розробки індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами (за потреби), проведення моніторингу його виконання, внесення змін;

забезпечення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами необхідними спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим МОН;

забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації навчального процесу;

застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців;

забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші);

консультування та надання методичної допомоги науково-педагогічним працівникам інституту щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

супроводу процесу моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, забезпечення доступності потребам здобувачів вищої та передвищої освіти і безбар'єрного суспільства;

надання консультативної та методичної допомоги фахівцям структурних підрозділів, які залучені до роботи зі студентами з особливими освітніми потребами, студентами з інвалідністю;

розробка матеріалів для опитування здобувачів вищої та передвищої освіти та педагогічних, науково-педагогічних працівників із питань прийнятності освітніх програм суб'єктами освітнього процесу з числа осіб з особливими освітніми потребами;

надання навчальної/консультативної допомоги студентам з інвалідністю щодо роботи з адаптованим технічним обладнанням Центру;

надання консультативної допомоги всім учасникам освітнього процесу щодо підвищення психологічної культури в закладі шляхом проведення індивідуальних та групових консультацій;

надання консультативної допомоги викладачам інституту щодо підготовки та проведення лекційних, семінарських та практичних занять з урахуванням потреб та можливостей студентів;

сприяння працевлаштуванню через налагодження співпраці з центрами зайнятості регіону та Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю;

ознайомлення з міжнародними практиками супроводу осіб з інвалідністю спільно з фахівцями відділу міжнародних зв'язків, комунікацій та інноваційно-наукової роботи;

з відділом охорони праці, техніки безпеки та цивільного захисту щодо осучаснення безпекових заходів для учасників освітнього процесу, які є пріоритетними для усіх закладів освіти.

3.3. З прийнятною комісією з питань:

розвитку умов та створення платформи для проведення якісної інформаційно-профорієнтаційної кампанії щодо популяризації освітніх можливостей шляхом розробки адаптованих профорієнтаційних матеріалів та ціленаправленої профорієнтаційної роботи з метою ознайомлення потенційних вступників з особливими освітніми потребами про наявні ресурси індивідуального освітнього супроводу;

моніторингу індивідуальних потреб вступника та організації супроводу на етапах вступної кампанії та подальшого навчання та проживання в гуртожитку закладу вищої освіти (за потреби);

проведення вступних випробувань з урахуванням особливих освітніх потреб вступника (наявність асистента вступника, перекладача-дактилолога, адаптовані матеріали вступних випробувань). Прикладом можуть бути тестові завдання, які адаптовані для осіб з особливими освітніми потребами, оскільки завдання різнорівневі та створені адаптовані бланки відповідей. Рекомендується також передбачати в Положеннях про вступне випробування (співбесіди) проведення вступних випробувань як в усній, так і в письмовій формі, враховуючи індивідуальні особливості вступника. Для проведення вступних випробувань особам з особливими освітніми потребами збільшено час на виконання завдань, збільшено обсяг допомоги (консультування за умови нерозуміння запитання). Робочі місця облаштовано відповідно до потреб вступника;

організації інформаційного та консультаційного супроводу вступників з особливими освітніми потребами/з інвалідністю.

3.4. З психолого-педагогічним відділом з питань:

здійснення психолого-педагогічного (психолого-андрагогічного) супроводу студентів - системної діяльності, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти під час освітнього процесу;

здійснення соціального супроводу, що передбачає подолання соціальної ізоляції, збереження і підвищення соціального статусу студента, залучення до всіх сфер суспільного життя та заходів щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти;

розробки заходів щодо інтеграції здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в колектив групи та їх адаптації до навчання в закладі освіти;

проведення інформаційно-просвітницької діяльності з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами/з інвалідністю;

співпраці з закладами соціального захисту населення, соціальними службами міста, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

консультативного супроводу з сексуальної та громадянської освіти.

3.5. З секторами спеціального навчально-реабілітаційного підрозділу «Оздоровчо-реабілітаційний та фізкультурний центр»:

з сектором **фізичної реабілітації** з питань реабілітації (фізична, спортивна) та терапії: фахівці-реабілітологи згідно рекомендацій індивідуальних програм реабілітації складають алгоритм супроводу/програму реабілітації (ерготерапія, кінезіотерапія, елементи іпотерапії) за нозологіями, є групові та індивідуальні заняття;

з сектором **медичної реабілітації**, в складі якого - лікар з фізичної реабілітації, сестра медична з масажу, супроводжувач осіб з інвалідністю з питань фізичної та реабілітаційної медицини, фізіотерапії, алгоритму лікувального масажу за нозологіями, алгоритму фізичного супроводу осіб з інвалідністю, консультування та рекомендацій щодо фізичної реабілітації, складання індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, проведення семінарів, вебінарів, тренінгів щодо фізичної реабілітації та інклюзії, індивідуальної та групової програми для занять з фізичної реабілітації та реабілітаційного скринінгу;

з сектором **фізичної культури та спорту (інваспорту)** щодо проведення занять з фізкультурно-спортивної реабілітації (навчання навичкам занять з фізичної культури, оздоровлення та реабілітація, навчально-тренувальні заняття з фізичної культури і спорту, заняття спортом);

з сектором **організації дієтичного збалансованого харчування** щодо забезпечення харчової безбар'єрності шляхом запровадження моніторингу харчових потреб та популяризації здорового харчування, організації для студентів, які харчуються за державні кошти, збалансованого харчування відповідно до нозологій.

3.6. З органами студентського самоврядування з питань:

поширення та розповсюдження інформації серед студентської спільноти інституту та громадськості щодо прав та свобод осіб з особливими освітніми потребами та осіб з інвалідністю, забезпечення рівного доступу до якісної освіти всім бажаючим;

організації навчальних заходів та тренінгів для студентів з особливими освітніми потребами/з інвалідністю, спрямованих на підтримку їх адаптації до умов проживання у гуртожитках;

розвитку інклюзивної культури серед студентської громади, спрямованої на підвищення свідомості та розуміння потреб та прав студентів з особливими освітніми потребами;

інформування про актуальні наукові дослідження і розробки щодо формування безбар'єрного освітнього середовища, що їх проводять заклади вищої освіти та наукові установи в Україні та за кордоном;

координації проведення науково-практичних конференцій, семінарів та інших наукових заходів.

3.7 З сектором творчої інклюзивної самореалізації та виховання з питань

рівних умов та можливостей для культурного (мистецького) та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності;

доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;

поширення практики забезпечення доступності заходів у позанавчальний час для всіх учасників освітнього процесу;

створення та діяльності гуртків для всебічного розвитку молоді з особливими освітніми потребами;

збільшення залученості батьків та опікунів здобувачів освіти шляхом проведення спільних заходів, тренінгів, семінарів.

3.8. З юридичним відділом щодо погодження нормативних та розпорядчих документів, положень, наказів та ін. документів, що регламентують діяльність Центру, або входять до його компетенції.

3.9. З відділом кадрів щодо надання пропозицій щодо навчання, перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників Центру.

3.10. З адміністративно-господарською службою з питань доступності всієї інфраструктури освітнього середовища та удосконалення матеріально-технічного забезпечення Центру.

3.11. З бібліотекою з питань:

створення бібліотечного фонду спеціальної літератури, адаптованої для осіб з порушенням зору, слуху, ментальними порушеннями;

розвитку та популяризації застосування навчальних матеріалів із використанням спеціальної техніки;

одержання періодичної, фахової наукової та науково-методичної літератури з питань проведення наукових досліджень за визначеними напрямками розвитку наукових шкіл інституту;

формування пропозицій на закупівлю літератури, необхідної для діяльності Центру, інституту та фахового коледжу.

3.12. З фінансово-економічною службою (бухгалтерією) з питань:

формування пропозицій до показників кошторису поточних доходів і витрат інституту на здійснення науково-дослідної та інноваційної діяльності в сфері інклюзії, їх коригування та контролю за виконанням;

проектів наказів з питань науково-дослідної та інноваційної діяльності;

формування та обґрунтування цінових пропозицій на окремі види

платних послуг;

надання пропозицій щодо розрахунку та обґрунтування витрат на проведення досліджень;

надання пропозицій щодо розрахунку та обґрунтування витрат на проведення підготовчих курсів для підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників.

3.13. з громадськими організаціями з питань:

захисту прав та інтересів молоді з інвалідністю;

створення та реалізації соціально-культурних, економічних проєктів, в тому числі спільних з українськими та іноземними міжнародними організаціями;

співпраці з місцевими організаціями та установами для забезпечення можливостей пересуватися містом за необхідності;

проведення благодійних ярмарків, виставок, аукціонів для збору коштів для підтримки ЗСУ;

сприяння у отриманні медичних послуг та забезпеченні медичними препаратами.

4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЦЕНТРУ

4.1. Центр має право:

вносити пропозиції щодо заходів, спрямованих на покращення його діяльності та умов праці співробітників;

запитувати і одержувати в структурних підрозділах Інституту повну і достовірну інформацію, необхідну для виконання Центром поставлених перед ним завдань;

розробляти порядок підвищення кваліфікації співробітників Центру і організовувати процес її здійснення.

4.2. Центр зобов'язується:

визначати перспективні напрями та форми діяльності;

готувати пропозиції щодо формування щорічного плану роботи Інституту;

інформувати про результативність роботи Центру.

5. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ЦЕНТРУ

5.1. Контроль за діяльністю Центру проводиться ректором, або за його дорученням проректором Інституту з метою оцінки якості діяльності Центру, а також подальшого вдосконалення форм і методів роботи.

5.2. Відповідальність Центру реалізується через відповідальність його координаторів та співробітників Центру відповідно до трудового законодавства України. При цьому відповідальність кожного є індивідуальною і визначається посадовими інструкціями та правилами внутрішнього розпорядку Інституту.

6. МАЙНО ЦЕНТРУ

6.1. За Центром з метою забезпечення діяльності, передбаченої цим Положенням, закріплюються приміщення (кабінет), обладнання та інше необхідне майно, що становить матеріальну базу Центру.

6.2. Центр відповідає за належний стан аудиторного та лабораторного фонду, а також за цільове використання матеріальної бази, закріпленої за Центром.

6.3. Відповідальність за збереження і використання матеріальної бази Центру несе особа, яка призначається ректором за поданням керівника Центру.

6.4. Керівник Центру постійно здійснює контроль за станом та використанням матеріальної бази, що закріплене за Центром.

7. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Щодо питань, що не врегульовані цим Положенням, співробітники Центру керуються вимогами чинного законодавства України та нормативними документами Інституту.